

Vergaderjaar 2013–2014

24 587

Justitiële Inrichtingen

Nr. 580

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 mei 2014

De trend dat de jeugdcriminaliteit daalt in Nederland lijkt zich voort te zetten. Deze positieve ontwikkeling heeft ook zijn doorwerking in de benodigde capaciteit in de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's). In het verleden heb ik u al enkele malen geïnformeerd over de maatregelen omtrent de afbouw in de capaciteit in de afgelopen jaren door leegstand. Op 19 juni 2013 heb ik u het Masterplan DJI¹ aangeboden dat in het kader van de taakstelling bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) is opgesteld. Eén van de bezuinigingsmaatregelen was het verder verminderen van de operationele capaciteit tot 600 plaatsen per 1 januari 2017 door de sluiting JJI Heuvelrug-Eikenstein.

Op grond van de prognose van de toekomstig benodigde capaciteit in de JJI's in combinatie met de financiële DJI problematiek ben ik genoodzaakt om de operationele capaciteit met nog eens 80 plaatsen te verkleinen met ingang van 2016. Dit is noodzakelijk vanwege de aanhoudende onderbezetting in de JJI's.

Na uitvoering van deze maatregel resteert vanaf 2017 een operationele capaciteit van 520 plaatsen en een reservecapaciteit van 89 plaatsen.

Prognose en huidige bezetting

De effecten van de dalende jeugdcriminaliteit zijn de afgelopen jaren zichtbaar geworden in de prognoses van het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ) van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). Daaruit bleek dat de behoefte aan plaatsen in JJI's de komende jaren verder afneemt. Ook de meest recente concept-prognoses, die onderdeel zijn van de begrotingsvoorbereiding 2015, bevestigen dit beeld. Daarbij kan worden opgemerkt dat de prognoses een marge van 13,8% voor onder andere piekoptvang en frictieleegstand hanteren,

¹ Kamerstuk 24 587, nr. 533

waardoor de feitelijke bezetting van de inrichtingen structureel lager ligt dan de prognoses als totale capaciteitsbehoefte aangeven.

In absolute aantallen laat de bezetting van de JJI's een dalende trend zien van gemiddeld 695 bezette plaatsen in 2010 tot gemiddeld 512 bezette plaatsen in 2013. De bezetting in de eerste maanden van 2014 wijst op een verdere daling (circa 500 bezette plaatsen). Met een operationele capaciteit van 520 plaatsen vanaf 2017 kan dus in de behoefte worden voorzien.

Adolescentenstrafrecht

Zoals u weet is per 1 april jl. het adolescentenstrafrecht in werking getreden. Recentelijk bent u hierover geïnformeerd (Kamerstuk 28 741, nr. 23). Naar verwachting kan de eventuele stijging van de vraag naar plaatsen worden opgevangen binnen de gehanteerde capaciteitsmarge van 13,8% en indien noodzakelijk met het operationaliseren van reserveplaatsen. Zoals hiervoor al is gemeld is de capaciteitsmarge primair bedoeld voor de piekopvang. De reservecapaciteit kan worden geoperationaliseerd voor het opvangen van een structureel verhoogde instroom.

Sluiting JJI Amsterbaken

Het is een weloverwogen keuze om deze keer een JJI te sluiten en niet de kaasschaafmethode te hanteren. In het verleden heb ik de kaasschaafmethode, waarbij de capaciteitsreductie is verdeeld over meerdere inrichtingen, wel toegepast. Zo heb ik u op 16 november 2010² geïnformeerd over de capaciteitsmaatregelen die nodig waren om de grootschalige leegstand bij de inrichtingen tegen de gaan. Grote en voortdurende leegstand heeft negatieve gevolgen voor de kwaliteit van de behandeling en begeleiding in de JJI's. Dit heeft geresulteerd in de verdeling van de reservecapaciteit over de diverse inrichtingen heen.

Het nu aanvullend verdelen van de 80 te sluiten plaatsen over meerdere JJI's is echter niet meer haalbaar. Immers de operationele capaciteit en de bezetting van de JJI's worden dan te klein, wat nadelige consequenties heeft voor onder meer de kwaliteit van behandeling, de gedragsinterventies en het onderwijs in de JJI's. En juist in de kwaliteit heeft de sector zoals u weet de afgelopen jaren fors geïnvesteerd. Het afstoten van 80 operationele plaatsen per 1 januari 2016 betekent dan ook dat er één JJI buiten gebruik gesteld en afgestoten gaat worden.

Bij de keuze van de te sluiten inrichting zijn regionale behoefte, spreiding van de JJI's over het land, mee in verband met de werkgelegenheid in de regio en doelmatige besteding van de beschikbare financiële middelen leidende criteria geweest.

Op basis van de voorgaande overwegingen wordt de JJI Amsterbaken buiten gebruik gesteld en afgestoten per 1 januari 2016. Het buiten gebruik stellen van deze particuliere inrichting met 80 operationele plaatsen zal leiden tot verschuivingen in de regionale plaatsing van jongeren. Aangezien JJI Amsterbaken niet beschikt over reservecapaciteit blijft deze in omvang gelijk na sluiting. Voor de volledigheid meld ik nog dat JJI Amsterbaken geen landelijke bestemming heeft.

² Kamerstuk 24 587, nr. 403

Slot

Alhoewel de daling van de behoefte aan JJI-capaciteit positief is, realiseer ik mij terdege dat mijn beslissing om capaciteit te sluiten zwaar valt binnen de sector en het in Amsterbaken werkzame personeel. Personeel dat vol passie een bijdrage levert aan de complexe taak van de JJI, tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen en tegelijkertijd werken aan resocialisatie. Voor hen, het betreft een omvang van 168 fte, breekt een onzekere tijd aan. Ik weet dat de inrichting haar best zal doen om zoveel mogelijk mensen te begeleiden naar ander werk. Ik heb er vertrouwen in dat de medewerkers hun enthousiasme, deskundigheid en ervaringen kunnen voortzetten binnen de context van de sociale veiligheid.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven